

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Promptuarium allegoriarum sacrarum praecipua fidei
christianae capita illustrantium: indice quadruplici
instructum post editiones 5 revisum, iam septimo
recusum**

Botsack, Johann

Francofurti ad Moenum, 1678

Articvlvs IV. [II.]

[urn:nbn:de:bsz:31-142795](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-142795)

Ita pii maximè tristes erunt tempore iudicii, finem seculi exspectantes, pressi durâ servitute vanitatis, Rom.8. v.20. & peccati, Rom.8.v.ult. Malis interim in utramque aurem dormientibus, 1. Thessal. 5. vers. 3. noctu dormiunt, Matth.24. v.7.12. Sicut antediluvianii homines.

PII GEMENTES, IN JUDICIO
liberantur.

1677. Ezech.9.v.4. *Gementes ob malitiam, signantur Thau, & liberantur.* Ita pii gementes sub onere mali culpæ & pœnæ, Rom.8.v.23. tandem liberabuntur. Gemitus ille est columbarum gemitus, quos exaudit Dominus & ad liberandum columbam (ecclesiam suam) cœlo descendit.

ARTICULUS IV.

DE NOMINIBUS VARIIS EXTREMI JUDICII.

DIES JUDICII VOCATUR
astus.

1678. Lucæ.21.v.30. Marc.13.v.28.

1. *Ob solis propinquitatem:* Sol enim justitiæ maximè propinquus erit, cum revelabitur in regno gloriæ suæ, 2. Thess.1. v.7.8. revelatâ facie eum intuebitur & videbimus sicuti est, 1. Joh.3. vers.2. æternum gaudium super capita nostra erit, Esa.55. v.10. cap.51. v.11. Hic videmus solem illum in ænigmate, 2. Corinth.13. in hac vita radii obliquè sparguntur; in altera vita directi erunt: Unde Christus de hac ait lætitiæ: *Gaudium vestrum nemo tollet à vobis*, Joh.16. v.22. 1. Petr.1.v.8.

2. *Ob agriculturalum declarationem:* In messe videmus,

mus, quinam fuerint industrii agricolæ: ita in iudicio apparebit, quinam benè seminaverint, Gal. 6. v. 8.

3. *Ob impiorum confusionem*: Ut enim dormientes in æstate pudefient, Prov. 5. vers. 4. seqq. Ita impii stertentes in æstate iudicii in peccatis obdormiscunt, æternâque morte moriuntur, pudefiunt, quia justitiæ fruges sibi non collegerunt, sed carnis, à quâ perditionem metuunt, Gal. 6. v. 8.

4. *Ob messionem, collectionem frugum, aræ expurgationem*: ita enim in altera vita homines metentur per angelos, Matth. 13. v. 40. colligentur fruges, quæ in agro mundi creverunt per semen verbi, Luc. 8. triticum colligetur in horreum æternæ beatitudinis; Paleæ igni inextinguibili comburentur, Matth. 3. v. 12. Et sic arca Domini expurgabitur, in qua triticum cum zizaniis mixtis fuerat, ad illum diem messis, Matth. 13. v. 30.

5. *Oblatium*. Ea magna est in messe, Esa. 9. v. 3. Ita lætabimur coram Christo, metentes hanc messem. Job. 6. v. 22. *Latabitur cor vestrum*, 1. Petr. 1. vers. 8. Esa. 35. v. 10.

6. *Ob impiorum interitum*. Ut in messe radix exarescit & spica demetitur; ita radix impietatis planè exarescet in inferno, adeò arida erit, ut vel gutta deficiat atquæ, Luc. 16. *Pater mitte Lazarum*, ne propullulet; & *spica*, hoc est, flos, impii, planè demetetur, Job. 18. v. 16. inque clibanum æternæ damnationis injicietur.

JUDICIUM EXTREMUM

est fluvius igneus.

1679. Dan. 7. v. 10. *Fluvius igneus egrediebatur à facie antiqui dierum*. Fluvius ille igneus iudicium

Ccc 4 est

est condemnationis, quod a facie Domini egreditur. Fluvius autem est,

1. Quia *tollet* omnes non ædificatos super petram Christum, Matth. 7. v. 27.

2. *Fluvius purgat alveum* terramque, per quam delabitur turbulento aquarum agmine: ita iudicii divini fluvius terram purgabit, quisquillas impurissimas impiorum hominum tollet, & sic terram purgabit.

3. *Fluvius tandem se exonerat* in mare, & ex mari oritur. Unde oritur divini iudicii fluvius? ex mari infinitæ Dei justitiæ, 2. Thess. 1. v. 6. 7. Rom. 2. v. 8. 9. Psal. 7. v. 12. 13. In quod mare se exonerat hic fluvius iudicii? In mare divinæ justitiæ, quam sentient impii in mari & lacu illo damnationis, Apoc. 20, 14.

1. Igneus est, devorabit enim omnia.

2. Terrebit omnia.

3. Penetrabit omnia.

4. Purgabit omnia.

5. Illuminabit omnia. Facile hæc ad divinum iudicium possunt accommodari.

JUDICIUM EXTREMUM EST

olla succensa.

1680. Jerem. 1. v. 12. 13. *Propheta vidit virgam vigilantem, & ollam accensam*: illa tempus gratiæ significat, quo salutem nostram invigilat Deus, erudiens nos virgâ verbi sui, ut semper vigilantes simus, Luc. 21, 36. Apocal. 3. v. 2. 1. Thess. 5. v. 6. Apoc. 16. vers. 15. Hæc iram Dei iudicalem designat. Conf. Ezech. 24. v. 3. quæ in iudicio maxime effervesceat, 2. Thess. 1. v. 8. In hac olla constitutus Dives ille, Luc. 16. guttam aquæ petiit.

JUDICIUM EXTREMUM.

1681. Jerem. 48. vers. 44. *Pavor & fovea & laqueus*

queus super te ô Moab: in extremo judicio impiis paratus erit

1. *Pavor conscientie internus, ut Exod.14. v.24. Apoc.6.v.16.*

2. *Fauces inferni divaricantes fovea erunt, Esa.5. vers.14.*

3. *Judicis inopinatus adventus erit laqueus, quem effugere non poterunt, Luc.21.v.34. Eccl.9.v.12. imò Diabolus ipse laqueus erit, Psal.31.v.3. Job.18.vers.6. 1.Tim.6.v.9.& 26. cui ut servierunt, ita cum eodem æternùm cruciabuntur.*

JUDICIUM EXTREMUM EST

tempus putationis.

1682. *Cantic.2.v.12. Tempus putationis advenit. Hoc tempus est judicii extremi, quò palmites steriles excidentur, Joh.15.v.6. Ezech.17.v.9. lolium colligetur, Matth.13.v.30. arbores putres in ignem conjicientur, Matth.7.v.19. ut membra offendantia, Matth.5.v.29. ut solæ plantæ justitiæ remaneant, Esa.60.v.21. sicut palma viridis, Psal.92.v.3. in domo patris, Joh.14.v.2.*

JUDICII EXTREMI DIES.

1683. *Sophon.1.v.12. Duo comminatur Dominus:*

1. *Sedulam perscrutationem.*

2. *Malorum visitationem. Hæc in Judæis completa esse ad literam, extra omnem dubitationis aleam positum est: Nihilominus tamen erit simile judicium extremum, in quo*

1. *erit sedula scrutatio, & quidem per lucernas. Quæret enim Dominus electos suos, toto orbe dispersos, & in mundi hujus tenebris vagantes, colligentur enim pii, Matth.13.v.30. Quasi per lucernas quæ-*

Ccc 5 ret,

ret, ut mater familias drachmam, Luc. 15. v. 8. quia ibi pios consolabitur, ut mater filium, Es. 66. v. 13. lachrymasq; absterget, Apoc. 7. v. ult. Quæret etiam reprobos, eorum opera manifestando. Nihil enim occultum erit, quod non à lumine manifestetur, Eph. 5. v. 13. 1. Cor. 4. v. 5. Quæret etiam malos, ut in tenebris planè sepultos, qui sunt extrema mundi malitia, de qua Matth. 24. 2. Tim. 2.

2. Alterum est malorum cum fecibus suis concretorum *visitatio*. Mali cum fecibus concreti securi & somnolenti, de quibus 1. Theff. 5. v. 3. 2. Pet. 3. vers. 10. Matth. 24. v. 48. cum fecibus securitatis concreti & indurati, ut Moabitæ, Jer. 48. v. 11. Hi mali dicunt: Neque bonum neque malum fuit Jehovah, compactiarum illud ingeminant, 2. Petr. 3. v. 4. Hos visitabit in ira sua Dominus, 2. Theff. 1. v. 8. Caveamus ergò, ne in illorum firmus numero.

ARTICULUS III.
DE CAUSIS EFFICIENTIBUS
Judicii.
CHRISTUS REDUX LIBERATIONIS
signum.

1684. *Arcus in nubibus liberationis signum erat Noacho*, Gen. 9. v. 12. Christus in nubibus apparens longè certius signum est liberationis, ne torrentes aut aquæ Belial nos perterrefaciant, Rom. 8. vers. 23. 2. Tim. 4. v. 18. planè enim obmutescunt impii. Ideò iridem in capite gestare dicitur, Apoc. 4. 3. in signum plenissimæ reconciliationis.

CHRISTUS IN NUBE REDITURUS.

1685. Exod. 16. v. 10. *Gloria Domini in nube apparuit,*